

fordi det, naar man skal finde Bedring, først og fremmest gælder om at se, hvor Ondet er. Ondet er meget udbredt, og, som det er sagt før, Ansvarret fordeler sig paa mange Hoveder, og ingen af dem, som have taget Del i Regeringen og Lovgivningen i de senere Aar, kan sige sig fri for Ansvar. Og paa samme Maade som Ansvarret fordele ogsaa Aarsagerne sig over et saare vidt Omfang. Nogle ærede Medlemmer — og til dem høre den ærede 4de Landstingsmand for 9de Kreds (Harald Jensen), som talte i Gaar, og det ærede Medlem fra Fyn (Vejstrup), som talte i Dag — have jo deres Kælebarn i Militarismen. De sige, at alt andet: Lønningslove, sociale Love, Skatte- love o. s. v. gør ingenting, det er ikke der, Ulykken ligger, nej, det er i Militærlovene, der have vi hele Forklaringen. Jeg skal ikke trætte det høje Ting med en Paavisning, som saa ofte er gjort, af, at dette aldeles ikke er Tilfældet, men at vi, hvis det kun var de nys vedtagne Militærlove, det drejede sig om, ikke behøvede at bryde vore Hjerner for at finde paa nye Indtægter eller meget vidtgaaende Besparelser. Disse Vanskeligheder vilde vi ved Tingenes ganske naturlige Udvikling let kunne klare, idet vi have skabt en særlig Indtægt, der i det lange Løb vil kunne bære saavel de aarlig genkommende Udgifter som ogsaa Forrentningen af de ekstraordinære Beløb, som medgaa. Der kan være nogle Aar, hvor det ikke vil blive Tilfældet, idet de ekstraordinære Foranstaltninger jo kræve forholdsvis store Beløb udredede i disse første Aar, men tage vi det for en længere Arrække, ud i Fremtiden, og regne vi med den naturlige Vækst i Indkomst- og Formueskatten, ogsaa den Del af denne, vi kalde Forsvarsskatten, vil det ubetinget slaa til. Andre ærede Medlemmer have et andet Kælebarn, som hedder Toldloven, og mene, at her ligger Hunden begravet, her er det Moment, som har bragt vore Statsfinanser i Uorden. Der var den ærede Landstingsmand, som jeg særlig beskæftiger mig med (Bramsen), saa elskværdig ganske særlig at ville lægge dette Ansvar over paa mine Skuldre. Det ærede 2det Medlem for 7de Kreds (Rottbøll) havde den Retfærdighedsfølelse at gøre opmærksom paa, at det, selv om man er aldrig saa vred paa Toldloven og den Skatteomlægning, som kom tilsammen med den, slet ikke lod sig gøre at lægge Ansvarret for den over paa en ganske enkelt Mand. Atter her fordeler Ansvarret sig over saare mange Skuldre, og det ærede

Medlem, jeg sigter til, er en af dem, som kommer til at bære sin Part. Man skulde tro, naar man hører det ærede Medlem tale, at jeg havde været en noget nær almægtig Mand her i Rigsdagen, da jeg i det andet Ting stod som Ordfører for Toldloven, at jeg havde været allermindst Finansminister, Leder af Flertalspartiet, og jeg ved ikke hvad. Det er ikke længere siden, end at Situationen nok maa kunne erindres. Jeg var den Gang Medlem af Folketingets vistnok mindste Gruppe, i alt Fald en af de mindste. Jeg var ikke Medlem af Regeringspartiet, jeg var selvfølgelig ikke Minister, jeg stod ikke paa nogen af de Pladser, hvor man udøver en mere afgørende politisk Indflydelse. Jeg var valgt til Folketingets Ordfører for Toldloven foruden af mit Parti tillige af det, som da udgjorde Flertallet i Tinget. Det vil af dette ses, at det kun kan have været en meget begrænset Indflydelse, jeg har øvet paa Finansreformen af 1908. Jeg har ikke øvet nogen Indflydelse paa Tilrettelæggelsen af denne Reform med dens talrige baade Indtægts- og Udgiftslove, som jeg har staaet lige saa fuldt udenfor som det ærede Medlem. Heller ikke var jeg Ordfører for andre af Lovene end netop Toldloven, ikke for nogen af Kompensationslovene. Det ærede Medlem talte i Gaar, som om det var mig og mig personlig, der havde Ansvarret for alt lige til de Beregninger, hvorpaa hele denne Skatteomlægning er bygget. Nu siger jeg ikke dette, fordi jeg vil skyde noget fra mig, som jeg anser for ubehageligt. Jeg har altid ment, at det Arbejde, der blev udført ved denne Skatteomlægning, saavel af den daværende Finansminister som af de dygtige Embedsmænd, som stod ham bi, var et godt og forsvarligt Arbejde. Det er — undskyld mig Ordet — Bagklogskab nu bagefter at komme og skildre det som Toppunktet af Uforudseenhed, at man ikke paa Forhaand kunde se, hvorledes Forholdene i alle Enkeltheder vilde udvikle sig. Det ærede 1ste Medlem for 2den Kreds (Bramsen) nævnedes nogle Tal, som ganske vist lyde, formidable. Han sagde, at man regnede at Toldloven vilde give en Indtægtsnedgang paa ca. 7 Mill. Kr., og den gav en Indtægtsnedgang paa over 12 Mill. Kr. Man regnede, at den samlede Skattereform vilde give en udækket Indtægtsnedgang paa ca. 2½ Mill. Kr., men den gav en udækket Indtægtsnedgang paa ca. 10 Mill. Kr. . . . (Bramsen: 10,600,000 Kr.). Ja, endda altsaa over 10 Mill. Kr. Det undrer mig, at disse Tal ikke forekom det ærede Med-